

A Magyar Nemzeti Bank H-JÉ-I-B-315/2021. számú határozata az ERSTE Bank Hungary Zártkörűen Működő Részvénytársasággal szemben felügyeleti intézkedések és bírság alkalmazásáról.

Az **ERSTE Bank Hungary Zártkörűen Működő Részvénytársaságnál** (székhely: 1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26.) (**Bank**) lefolytatott, a Bank és az összevont alapú felügyelet alá tartozó egyes leányvállalatai, az Erste Lakástakarékpénztár Zártkörűen Működő Részvénytársaság (székhely: 1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26.), valamint az Erste Jelzálogbank Zártkörűen Működő Részvénytársaság (székhely: 1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26.) (utóbbiak együtt **Leányvállalatok**, Bank és Leányvállalatok együtt **Bankcsoport**) tekintetében összevont alapú felügyeleti ellenőrzést is magában foglaló ellenőrzési eljárás során a Magyar Nemzeti Bank (székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9., telephely: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) (**MNB**) a következő

h a t á r o z a t o t

hozza.

- I. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy a pénzügyi szolgáltatási tevékenysége végzésének maradéktalan jogszabályi megfelelése érdekében az alábbi felügyeleti intézkedéseknek tegyen eleget.
 - 1.1. A vállalatirányítás területén legkésőbb 2021. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.1.1. vizsgálja felül a belső hitelek nyilvántartásait és alakítson ki kontrollpontokat a belső hitelnek minősülő ügyletek teljeskörű és megbízható adattartalmú nyilvántartása érdekében;
 - 1.1.2. a belső ellenőrzési szabályzatába a vizsgálati megállapítás figyelembevételével építse be az operatív folyamataira és valamennyi alkalmazott nyilvántartására vonatkozó részletszabályokat;
 - 1.1.3. a vizsgálati megállapítás figyelembevételével alakítsa ki a lakossági hitelezésben megvalósult visszaélések feltárását és kezelését célzó belső szabályzatát, amely tartalmazza többek között a workout területen kezelt ügyletek csalás gyanús eseményeinek detektálására szolgáló szempontrendszerét, azok kivizsgálásának menetét, elemzését és az eredmények bemutatását, valamint a detektált esetek továbbításának formáját a csaláskezelési terület részére, a szabályzatát léptesse életbe és azt alkalmazza.
 - 1.2. A hitelkockázatok területén legkésőbb 2021. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.2.1. a KHR referenciaadatokat mindig a jogszabályi határidőben továbbítsa;
 - 1.2.2. jogszabálynak megfelelően gondoskodjon a lízingfinanszírozás során a maradványérték/visszavásárlási garancianyújtókra vonatkozóan a teljeskörű kockázatvállalási belső szabályozás és az azzal összhangban álló gyakorlat, valamint a visszavásárlási garanciára vonatkozó belső nyilvántartás kialakításáról;
 - 1.2.3. a) mind a lakossági, mind a vállalati ügyletek jelzálogjogbejegyzési folyamataiba építsen be kontrollpontokat a vizsgálat során feltárt hiányosságok kiküszöbölése érdekében, teremtsen meg a belső szabályzatának és alkalmazott gyakorlatának összhangját, ennek keretében használjon megfelelő riportokat, a szükséges intézkedéseket kövesse nyomon, a rendszerekben informatív adatrögzítést alakítson ki valamennyi ügyfélszegmens ügyletére a folyamat teljeskörűségének biztosítása érdekében, továbbá dolgozzon ki és valósítsa meg egy intézkedési tervet – megfelelő erőforrás allokálása mellett – azon ügyletek vonatkozásában, amelyek esetében 180 napot meghaladóan nem történt meg a jelzálogjog ingatlannyilvántartásba történő bejegyzése;
b) megfelelő erőforrást allokálva és a belső szabályzatába rögzített folyamatba épített kontroll pontok kialakításával erősítse meg és végezze a biztosíték monitoring folyamatát úgy, hogy az teljeskörűen megfeleljen a vonatkozó szabályzati és jogszabályi előírásnak;
c) minden kereskedelmi ingatlan tekintetében úgy alakítsa ki a legalább évente történő monitoring folyamatát, illetőleg dolgozzon ki olyan értékelési szempontrendszert és értékelési módszert, amely az elvárások teljesítésére alkalmas módon, mégis arányosan veszi igénybe a kapacitásokat és megfelel a jogszabálynak, továbbá megteremti a vonatkozó belső szabályozás és követett gyakorlat összhangját;
 - 1.2.4. a vizsgálati megállapítások figyelembevételével vizsgálja felül és egészítse ki az ügyfélcsoportképzésre vonatkozó belső szabályzatát úgy, hogy abba a megfogalmazott felügyeleti elvárásokat megfelelően építse be, továbbá gondoskodjon a belső szabályozása és általa követett gyakorlatának maradéktalan összhangjáról, ennek érdekében a folyamatba épített kontrolljait erősítse meg;

- 1.2.5. a belső szabályzatában határozza meg és egészítse ki a különböző fedezetek, főként az ingatlanfedezetek értékelése során alkalmazott értékformák definícióját, a levezetését érintő feltételezéseket úgy, hogy a szabályzati elvárások a gyakorlatban és az IT rendszerekben egymásnak megfeleltethetők legyenek;
 - 1.2.6. biztosítsa a fedezetnyilvántartásának teljességét, ennek érdekében a vonatkozó belső szabályzataiban rögzítsen a ColMan modell létrehozása vagy a meglévő modell módosítása során a státuszváltások jóváhagyására határidőt, a hiányzó aktiválások elvégzésére készítsen el egy ütemtervet a teljesítési határidők és a felelősök meghatározásával, és azt maradéktalanul hajtsa végre, továbbá ezekkel összefüggésben erősítse meg a folyamatba épített kontrollokat és ezáltal biztosítsa a kapcsolódó felügyeleti adatszolgáltatási kötelezettsége jogszabálynak megfelelő, pontos és megbízható teljesítését;
 - 1.2.7. végezze el a javítást azoknál az ügyleteknél, amelyekhez tartozik legalább egy intézményi garancia és ahol az intézményi garanciákon kívül van más értékkel bíró fedezet is, valamint az allokációs százalék nem megfelelően került beállításra, továbbá erősítse meg a folyamatba épített kontrollokat, amivel biztosítható, hogy a fedezetallokáció minden esetben a jogszabálynak megfelelően történjen.
- 1.3. A felügyeleti adatszolgáltatás területén legkésőbb 2021. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa a HITREG adatszolgáltatás esetében is a jogszabályoknak megfelelő, pontos és megbízható kötelezettség teljesítést, továbbá alakítson ki kontrollokat a C01, C02 és C06 jelentés táblák adatai közötti konzisztencia biztosítására és azt minden esetben alkalmazza a jelentések beküldése előtt.
 - 1.4. Az informatika és információbiztonság területén legkésőbb 2022. március 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.4.1. a jogszabálynak megfelelően gondoskodjon az informatikai rendszereinek naprakészségéről, a biztonsági sérülékenységeket javító frissítések belső szabályzatban meghatározott időn belüli telepítéséről, a rendszerek biztonsági kockázataival arányos frissítési gyakoriságáról, valamint a gyártói támogatással nem rendelkező rendszerek kiváltásáról;
 - 1.4.2. a jogszabálynak megfelelően gondoskodjon az informatikai rendszer működése szempontjából kritikus folyamatok naplóállományainak központi gyűjtéséről, a naplózás rendszeres és érdemi értékeléséről, valamint a nem rendszeres események kezeléséről, továbbá biztosítsa a ténylegesen követett gyakorlata és a belső szabályozásának összhangját;
 - 1.4.3. a jogszabállyal összhangban gondoskodjon a biometrikus adatok kockázatokkal arányos védelméről, érvényesítse a legkisebb jogosultság elvét és fektessen nagyobb hangsúlyt a privilegizált felhasználói jogosultság-felülvizsgálatok pontosságára.
 - 1.5. A tőke megfelelés területén legkésőbb 2021. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.5.1. a vonatkozó belső szabályzatában egyértelműen rögzítse az elfogadható pénzügyi biztosítékok esetében annak értékelését, hogy az adott biztosíték kellően likvid és értéke hosszabb távon is stabil;
 - 1.5.2. a leányvállalatai esetében is biztosítsa a tételes analitikus nyilvántartás és a központi RWA kalkulációt, amely alapján megvalósítható a konszolidált szintű tételes egyeztetés a FINREP és COREP adatszolgáltatása között, és az egyeztetéseket nettó helyett bruttó szemléletben végezze el;
 - 1.5.3. a kvv-szorozót csak abban az esetben alkalmazza, amennyiben az érintett vállalkozásról rendelkezésre áll aktualizált, csoport esetében konszolidált szintű árbevétel adat;
 - 1.5.4. a DCF Tool-ba bekerülő CF adatok legyenek alátámasztva a workout előterjesztésben szereplő információkkal, mely alapján egyértelműen megállapíthatók az azt megalapozó feltételezések, mind a biztosítékok értékére, mind az ügyfél CF visszafizetési képességére vonatkozóan;
 - 1.5.5. valamennyi lényeges szegmensben vegye figyelembe az IFRS 9 szerinti várható hitelezési veszteség értékelésére vonatkozó előretekintő makrogazdasági információkat, és valamennyi lényeges szegmens esetén ezen előretekintő makrogazdasági információk mentén alkalmazza az IFRS 9 szerinti scenáriókat, és ne mindössze egyetlen gazdasági pálya mentén határozza meg az alkalmazott paramétereket, különös tekintettel a mikro-, illetve projekt (SLIPRE) szegmensekre, tovább készítsen elemzést arra vonatkozóan, hogy mennyiben befolyásolná az értékvesztés szintjét, ha a különböző scenáriók a PD-n kívül a vizsgálati megállapításban foglalt további paraméterek alakulását is figyelembe vennék.
 - 1.6. A betétbiztosítás területén legkésőbb 2021. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.6.1. a betétbiztosítással összefüggő jogszabályi előírásoknak megfelelően mindig a hatályos Konszolidált betétdat rekordszerkezet leírásának és útmutatójának megfelelően, a vizsgálat során feltárt hibákat maradéktalanul kijavítva készítse el a KBB adatállományát, figyelve arra, hogy az ügyfelek egyedisége az

- ügyfélfájlban biztosított legyen, abban csak OBA által biztosított betéteket tüntessen fel, végezze el az ügyfelek típusbesorolásának felülvizsgálatát és az ügyfelek típusát az OBA leírásának és útmutatójának megfelelően állapítsa meg, továbbá biztosítsa, hogy a betétfájl rekordjai – annak azonosító adatai alapján – egyediek legyenek;
- 1.6.2. maradéktalanul tegyen eleget az ügyfelek jogszabályban előírt, betétbiztosításra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének;
 - 1.6.3. a hirdetőmányaiban a jogszabálynak és az OBA által előírtaknak megfelelően tüntesse fel az OBA védjegyét.
- II.1. Az MNB figyelmezteti a Bankot, hogy a pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás megelőzésére és megakadályozására vonatkozó tevékenysége végzése során mindenkor
- 2.1.1. maradéktalanul feleljen meg a hatályos jogszabályi követelményeknek, különös tekintettel a bejelentési kötelezettség haladéktalan és teljes körű megtételére;
 - 2.1.2. biztosítsa a teljes körű dokumentáltságot a szűrőrendszere működéséről, a kiszűrt ügyfél, valamint az ügylet elemzésének és értékelésének menetéről készített belső eljárásrendjében az általa használt szűrési szcenárióknak, az azok alapjául szolgáló logikákkal, paraméterekkel és küszöbértékekkel, valamint, hogy ezzel biztosítsa a változások nyomon követhetőségét;
 - 2.1.3. rendszeresen ellenőrizze, hogy foglalkoztatottjai a megelőzési továbbképzések során sikeresen teljesítették-e vizsgakötelezettségüket.
- II.2. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésére és megakadályozására irányuló tevékenysége végzésének maradéktalan jogszabályi megfelelése érdekében folyamatosan, de legkésőbb 2021. november 30. napjáig
- 2.2.1. vizsgálja felül bejelentési gyakorlatát, továbbá alakítson ki olyan belső szabályrendszert, amely mindenkor biztosítja a bejelentések teljes körű megtételét, valamint továbbítását a pénzügyi információs egységhez;
 - 2.2.2. tartson képzést a bejelentés megtételének folyamatában résztvevő alkalmazottak részére a gyanúokok felismerésének javítása érdekében.
- II.3. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésére és megakadályozására vonatkozó tevékenysége végzésének maradéktalan jogszabályi megfelelése érdekében folyamatosan, de legkésőbb 2021. december 31. napjáig
- 2.3.1. vizsgálja felül az ügyfél személyazonosságának igazoló ellenőrzése során alkalmazott gyakorlatát, biztosítsa, hogy az üzleti kapcsolat fennállása alatt az ügyfél személyes megjelenése esetén végzett ellenőrzés során az ügyfélkapcsolat létesítésénél beszerzett képmás összevetésre kerüljön az ügyletek végrehajtásánál bemutatott okiratok képmásával;
 - 2.3.2. módosítsa a Lakossági üzletágban végzett személy és ügyfél-azonosítási feladatokról szóló szabályzatát a vonatkozó vizsgálati megállapításhoz fűzött észrevételében ismertetett gyakorlat bevezetését követően;
 - 2.3.3 a Bank belső ellenőrzése a vizsgálat lezárását követően az új belépők esetében végezzen mintavételen alapuló vizsgálatot, amelynek során ellenőrizze, hogy a vizsgára kötelezett új belépők eredményesen teljesítették-e vizsgakötelezettségüket;
 - 2.3.4. a Bank belső ellenőrzése a vizsgálat lezárását követő ügyfélkapcsolatok létesítése kapcsán végezzen mintavételen alapuló vizsgálatot, melynek során ellenőrizze a Bank által megtett intézkedések hatékonyságát a stratégiai hiányos, kiemelt kockázatot jelentő harmadik országból származó tényleges tulajdonosok esetében alkalmazott fokozott ügyfél-átvilágítás során;
 - 2.3.5. alakítson ki olyan gyakorlatot, illetve biztosítsa a szükséges erőforrást, amivel a Bank garantálni tudja a szűrések során a szükséges esetekben az elemző, értékelő munka jogszabályban előírt határidőn belül történő elvégzését;
 - 2.3.6. alakítson ki kontrollt a szűrőrendszer riasztásainak feldolgozási határidejének figyelemmel kísérésére;
 - 2.3.7. vizsgálja felül belső kockázatértékelését, alakítson ki a Pmt. előírásainak megfelelő egységes belső kockázatértékelési dokumentumot, valamint biztosítsa, hogy kockázatértékelésébe teljeskörűen beépítésre kerüljenek a kialakított szűrési mögötti kockázatok.
- II.4. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésére és megakadályozására vonatkozó végzésének maradéktalan jogszabályi megfelelése érdekében folyamatosan, de legkésőbb 2022. január 31. napjáig
- 2.4.1. a Bank belső ellenőrzése a vizsgálat lezárását követő időszakra vonatkozóan végezzen mintavételen alapuló vizsgálatot, amelynek során ellenőrizze a Bank által a bejelentési kötelezettség maradéktalan teljesítése érdekében megtett intézkedések hatékonyságát, és amely vizsgálat térjen ki arra, hogy a Bank a vizsgált időszakban minden szükséges esetben eleget tett-e ismételt bejelentési kötelezettségének;

- 2.4.2. szerezze be a vonatkozó vizsgálati megállapításban érintett ügyfelek vonatkozásában a pénzeszközök forrására vonatkozó információkat;
 - 2.4.3. alakítson ki automatikus kontrollokat a megerősített eljárás alá tartozó ügyfelei tízmillió forintot elérő vagy meghaladó készpénzbefizetése vonatkozásában a pénzügyi eszközök forrására vonatkozó információk rendelkezésre állása érdekében úgy, hogy a kontroll végrehajtásában a pénzügyi eszközök forrására vonatkozó információk rendelkezésre állásáért felelős terület ne vegyen részt;
 - 2.4.4. a Bank belső ellenőrzése a megerősített eljárás alá tartozó ügyfelek vizsgálat lezárását követő tranzakciói esetében végezzen mintavételen alapuló vizsgálatot, amelynek során ellenőrizze a szükséges esetekben a pénzügyi eszközök forrására vonatkozó információk meglétét, minőségi megfelelőségét;
 - 2.4.5. a Bank belső ellenőrzése az okmányok fényképezési gyakorlatának bevezetését követően az új ügyfél-átvilágítások esetében végezzen mintavételen alapuló vizsgálatot, amelynek során ellenőrizze a Bank által az okmányokról készített fényképek meglétét, minőségi megfelelőségét;
 - 2.4.6. vizsgálja felül az ügyfél személyazonossága igazoló ellenőrzése során bekért okiratok esetében alkalmazott okmánymásolási gyakorlatát úgy, hogy a készített másolatok alkalmasak legyenek a felügyeleti tevékenység hatékony ellátásának és a személyazonosság igazoló ellenőrzésének támogatására, valamint, mérje fel, hogy mely ügyfelek esetében nem alkalmasak a Bank által készített másolatok arra, hogy az ügyfelek személyes adatai rögzítve és visszaellenőrizhetőek legyenek;
 - 2.4.7. készítse akciótervet a nem megfelelő minőségű okmánymásolatok pótlására; a szükséges esetekben szerezz be a jogszabályban megjelölt cél elérésére alkalmas, megfelelő minőségű okmánymásolatokat;
 - 2.4.8. vezessen be korlátozást a Pmt. előírásainak megfelelően az akciótervben megjelölt határidőre nem teljesítő ügyfelekre.
- III. Az MNB rendkívüli adatszolgáltatás keretében előírja a Bank számára, hogy a határozat rendelkező részének I-II. főpontjaiban foglalt kötelezettségekkel kapcsolatos intézkedések teljes körű végrehajtásának ellenőrzéséről készített – az igazgatóság által megtárgyalt és a felügyelőbizottság által jóváhagyott – belső ellenőri jelentést és az intézkedések végrehajtását alátámasztó dokumentumokat, valamint az okmánymásolatok minőségével kapcsolatos vizsgálati megállapításra vonatkozóan tett észrevételében ismertetett okmánymásolási gyakorlata bevezetésének állásáról írásban adott tájékoztatását – az I.1.4. ponthoz kapcsolódó intézkedések kivételével – legkésőbb 2022. március 16. napjáig, az I.1.4. pont vonatkozásában pedig legkésőbb 2022. május 16. napjáig küldje meg az MNB részére.
- IV. Az MNB kötelezi a Bankot
- 4.1. a határozat rendelkező részének I. főpontjában foglaltak alapjául szolgáló és a határozat indokolásának ugyanezen pontjaiban megállapított jogszabálysértések miatt összesen 28.000.000,- Ft, azaz Huszonnyolcmillió forint összegű bírság,
 - 4.2. a határozat rendelkező részének II. főpontjában foglaltak alapjául szolgáló és a határozat indokolásának II.1.-8. pontjaiban megállapított jogszabálysértések miatt összesen 17.300.000,- Ft, azaz Tizenhétmillió-háromszázezer forint összegű bírság, azaz összességében 45.300.000,- Ft, azaz Negyvenötmillió-háromszázezer forint összegű bírság megfizetésére.

Az MNB felhívja a Bank figyelmét, hogy amennyiben a határozatban előírt kötelezettségeknek nem, vagy nem teljeskörűen, illetve késedelmesen tesz eleget, az MNB-nek jogszabályban biztosított további felügyeleti intézkedések alkalmazására, illetve bírság kiszabására van lehetősége.

Az MNB eljárása során eljárási költség nem merült fel.

Budapest, 2021. szeptember 28.

A Magyar Nemzeti Bank nevében eljáró Pénzügyi Stabilitási Tanács

Dr. Matolcsy György s. k.
a Pénzügyi Stabilitási Tanács elnöke

ELEKTRONIKUSAN ALÁÍRT IRAT